

۰۲/۰۶/۲۰۱۲

نظر محمد مطمئن

افغان مدرسه

د افغان مدرسي مخي ته يوه ډله کوچني طالبان (زده کوونکي) ولاړ وو، د مدرسې مخکې دوه لوري پوخ سړک وو چې تر ډیره کوچني نيز چلیدونکي موټران پرې تگ راتگ کوي. په ډیر گومان چې طالبانو به په خپلو منځونو کې یو له بل سره پر لاره تلونکي موټران شمیرل.

نږدې ماښام وو چې زه او ملگري مي هم د مدرسې د لويې دروازي سره ودریدلو، زده کوونکي چې د مدرسې مخي ته د تفریح په وخت کې راوتلي وو، په لیدو مو ټول را ولاړ شول او په ډیره مینه یې روغبر راسره وکړ. د مدرسې اړوند مي ډول ډول خبرې اوریدلي وي، د ښه نظم او ښو درسونو خبرې یې کیدلي. افغان مدرسه چې د خوشحال مېني په ج ساحه کې موقیعت لري، لیلیه او نهاري زده کوونکي لري، لیلیه یې ۵۰ تنه د ولایتونو څخه راوستل شوي طالبان او ۳۰ تنه نهاري طالبان لري. له درېیم ټولگي څخه تر اتم ټولگي پوري طالبان پکې زده کړي کوي، او د اتو ښه تجربه لرونکو استاذانو له خوا څخه زده کوونکو ته دیني او ساینسي کتابونه تدریس کيږي.

افغان مدرسه په خپل جوړښت کې دارالحفاظ هم لري چې لس تنه لیلیه حافظان او یو استاذ لري. ټول حافظان یې له ولایتونو څخه راوستل شي دي او بی وزلي او مستحق هلکان دي.

د مدرسې اداره ډیره منظمه او په زړه پوري ځکه وه چې دا د افغانستان د نورو مدرسو په ډول یواځې د فرش لرونکي نه وه، د افغان مدرسې د مدیر له پاره غټ میز او څرخیدونکي چوکۍ ایښودل شوي وه، چې د میز د سر پرتخته د مولوي مبارک صاحب لپ ټاپ کمپوټر او پرنتر هم ایښي وو. د مدیر صاحب د میز ترڅنګ د مالي چارو د مسؤل میز وو چې په نوموړي میز هم ښایسته ډسک ټاپ کمپوټر د اداري کارونو له پاره ایښي وو، د لیدونکو او مراجعینو له پاره مناسبې چوکۍ او د چاپو ښیښی میزونه ځای پر ځای وو، د اداري پر یوه دیوال د مدرسې اړوند معلومات د سپینو کاغذونو پر لویو تختو لیکل شوي وو، چې د نوي راغلي کس له پاره د مدرسې اړوند په زړه پوري معلومات پکې ځای وو، د مخامخ بل دیوال په منځ باندې سپینه تخته ځورونده او پر مارکر قلم ورځني کارونه پرې لیک شوي وو، د الماری پر سر یو کوچني سپین بکس ایښودل شوی وو او پرې لیکل شوي وو، د بیړنیو روغتیايي مرستو بکس.

دغه ډول د مدرسې منظم اداري جوړښت ښودله چې په مدرسې کې هر څه د نظم او مهال وپښ سره سم پرمخ روان دي، تر ټولو په زړه پوري دا وه چې په افغان مدرسې کې د طالبانو له پاره د کمپیوټر خونه (کمپیوټر لښ) هم موجود وو، لومړی ځل وو چې په هیواد کې دننه مي د مدرسې د طالبانو له پاره د کمپیوټر خونه ولیدله، ډسک ټاپ نوي او قیمتي کمپیوټرونه د زده کوونکو د زده کړې له پاره ښودل شوي وو، د یوه تن حافظ څخه مي پوښتنه وکړه چې تاسې ته هم کمپیوټر وایي، هغه وویل چې هو! د دي ترڅنګ مور ته عربي او انګلیسي ژبه هم را زده کوي، او مور په ډیر شوق سره د قرآن کریم د حفظ ترڅنګ د کمپیوټر او ژبو زده کړه کوي.

ماښام د لمانځه وخت شو، اذان همدلته د مدرسې په انگر کې کوچني طالب وکړ، لمونځ په جماعت سره ادا شو، د مدرسې مشرف زده کوونکو ته وویل چې ځئ خپلو ټولگیو ته ولاړشئ.

ما هم د همدې خبرې په اوریدو له مشرف او اداري مسؤل څخه پوښتنه وکړه چې که د طالبانو د ورځې او شپې ۲۴ ساعته مهال وپښ راته وښئي.

هغوی وویل چې: د افغان مدرسې پېل (لېن) پر ۰۷:۰۰ درېزې او ۲۰ دقیقې پېل وي، په لس دقیقو کې په ټولگیو کې ځای پرځای کيږي، او په پوره ۰۷:۳۰ د استاذانو له خوا څخه طالبانو ته درس پېل کيږي. هره ورځ اته ساعته درس وي چې لومړي شپږ ساعتونه یې څلویښت دقیقې او وروستي دوه ساعتونه یې ۳۵ دقیقې وي، طالبانو ته دیني او عصري (ساینسي) کتابونه د تکراره او تجربه لرونکو مولویانو او ښوونکو له خوا څخه ویل کيږي، ۲۰ دقیقې تفریح ورکول کيږي او په ۱۲:۴۵ زده کوونکي رخصت کيږي. ماسپینین پر یوه بجه لمونځ په جماعت سره اداء کيږي او له هغه وروسته تر ۰۱:۳۰ پوري ډوډی زده کوونکو او استاذانو ته ورکول کيږي، وروسته طالبانو ته د خوب له پاره وخت ورکول کيږي چې ټول طالبان تره ۰۳:۳۰ ماسپینین پوري حتمي ده چې خوب وکړي، کله چې په ۰۳:۳۰ راوبښ شي ټولگیو ته ځي او ترمازیگر ۰۵:۳۰ پوري خپل د همدې ورځې سهار ویل شوي درسونه تکراروي، د

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پاڼوالی د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولی

اودسونو له پاره ۱۵ دقیقې وخت لري او پر ۴۵:۰۵ د مازیگر لمونځ په جماعت سره اداء کيږي، له لمانځه وروسته د ماښام تر اذان پورې تفریح ورکول کيږي، څو ورځې مو د لوبو میدان ته بیول، هلته هم اوس ستونزه ده ځکه طالبان ډیر دي او میدان کوچنی دی، د نورو شاوخوا هلکانو له پاره ځای په میدان کې نه وي، له همدې امله اوس هغه میدان ته نه ځي، او په دې لټه کې یو چې کوم مناسب لوی د لوبو ځای پیدا کړو.

د ماښام لمانځه وروسته زده کوونکي ټولگيو ته ځي او د راتلونکې ورځې درسونه او د درسونو یادیدل تر ۰۰:۰۸ بجو پورې کوي، ۳۰ دقیقې د ماښام دودۍ له پاره دي او پر ۳۰:۰۸ د ماخستن لمونځ پرجماعت سره کيږي.

د ماخستن لمانځه وروسته لس دقیقې زده کوونکو ته گټوري خبرې د استاذ له خوا کيږي، او له دې وروسته بیا خپلو ټولگيوته ننوځي او هلته تر ۰۰:۱۰ بجو پورې خپله آزاده او د خپل خوښي مطالعه کوي. له لس بجو وروسته د شپې خوب دی او په ۳۰:۰۳ سهار د اودسونو له پاره وپېښېږي او پر ۰۰:۰۴ د سهارلمونځ پرجماعت سره اداء کيږي، بیا تر ۳۰:۰۵ پورې د لمانځه اړوند زده کړه او د سهار دعاوي او انکار ویل کيږي. لدې وروسته نیم ساعت تفریح ده او پر ۰۰:۰۶ بجي د سهار چای زده کوونکو ته ورکول کيږي، له چای کولو وروسته تر اوه بجو وخت ورکول کيږي چې ټولگيو ته د تگ له پاره چمتووالی ونیسي، چې د مدرسي یونیفورم واغوندي، خپلي د خوب بستري منظمي او ټولي کړي، د خوب کوتي یې له کاغذونو څخه پاکي چې وروسته یې پاکوونکي بیا جارو کړي، او خپل نور ضرورتونه سرته ورسوي ترڅو پر اووه بجي پېل ته حاضر شي.

که څه هم ډیر سخت مهال وپش دی او ما یې استاذانو او د مدرسي مشرف ته وویل چې د خوب او تفریح وخت کم په نظر کې نیول شوی دی، هغه وویل چې مخکې مور ماخستن پر ۳۰:۰۹ بجو د خوب اجازه ورکوله خو طالبانو غوښتنه وکړه چې دغه وخت نیم ساعت نور هم ورته اورد کړو او پرلس بجو د خوب له پاره اجازه ورکول شي.

په هرصورت دخوب له پاره ټول وخت ۷ ساعته په نظر کې نیول شوی دی او د لوبو له پاره هم مناسب وخت لري، وایي وخت سره زر دی، د وخت قدر په کار دی، داسې ښکاریده چې زده کوونکي خوشحاله وو، او تر ټولو په زړه پوري دا وه چې په ټولگيو کې د طالبانو له پاره دوه نفرې چوکۍ له میز سره نښتي ایښودل شوي وي، او طالبانو دخپلو میزونو سربریره کتابونه غوړولي او درسونه یې ویل، دا ډول د ټولگي پردیوال سپینه تخته وه چې استاذانو یې د مارکر قلم پر کارولو سره طالبانو ته درس ورکاوو.

افغان مدرسه یو کوچنی کتابتون لري چې تر ډیره پکې د طالبانو د زده کړي کتابونه ایښودل شوي دي، دلته هغه کتابونه دي چې یو زده کوونکي په ټولگي کې اړتیا ورته لري، کتابچي، قلمونه، پنسلونه، رنگیان او د زده کوونکو د اړتیا وړ څیزونه پکې شته.

افغان مدرسه لیلیه او نهاریه طالبانو ته ځانگړی یونیفورم لري، چې لیلیه طالبانو ته دغه یونیفورم وریا ورکول کيږي، د دې ترڅنګ د اړوند ټولگي ټول کتابونه، کتابچي، قلمونه، پنسلونه لیلیه زده کوونکي ته وریا ورکول کيږي.

د افغان مدرسي هر طالب مکلف دی چې په اونۍ کې دوه ځله ځان پاک ومینځي، د دوی هر یوه ته ځانگړی د ځان وچونې ټوټه (تولیه)، د ځان مینځلو صابون، د غاښو برس او کریم په منظم ډول سره ورکول کيږي، او د لمانځه له پاره هر طالب ته یوه دانه جای نماز او سپینه خولۍ هم ورکول شوي ده.

دخوب له پاره یې ځانگړي خوني دي، چې په هره کوټه کې هم عمره طالبان ځای پرځای شوي دي، دوه منزله چپرکټونه لري او هرطالب خپله ځانگړي الماری لري ترڅو خپل د اړتیا وړ شیان پکې خوندي کړي.

پاکي او نوي بستري (توشک او بالښت) او ورسره یو دانه توس هر طالب ته ویشل شوی دی، د بستري سربریره یې روجایي هم شته.

دوه ځله په اونۍ کې کالي د مدرسي د دوبي له خوا څخه ورته مینځل کيږي او له اوتو کولو وروسته بیرته طالب له سپارل کيږي، د سر وپښتان په دوو اونیو کې د مؤظف کس له خوا څخه ورته ماشین کيږي او د ټولو زده کوونکو د سر وپښتان یو ډول ساتل کيږي، تر څو د مرضونو پر مخنیوي کې هم مرسته وښي.

دا چې لومړی کال دی او ډیر لږ وخت کيږي چې افغان مدرسي خپل فعالیت پیل کړی دی، نو د اوس له پاره گرانه ده چې پر علمي اړخ یې ژور بحث وښي. د افغان بنسټ مشران او د افغان مدرسي مسؤل کارکوونکي هیله من دي چې افغان مدرسه به ښه راتلونکي ولري او خپلو هیوادوالو ته به په راتلونکي کې په دیني او عصري علومو پوه کدرونه وړاندي کړي.

د پاڼو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د پای خبره داده چې د افغان مدرسي ټول لگښتونه پر دین او هیواد مین شتمن د خپلو مالونو د صدقو او زکاتونو څخه ورکوي او د افغان بنسټ کارکوونکي یې په پوره ایمانداري او روڼوالي سره په اړو او مستحقو زده کوونکو مصرفوي.

پای

د پاڼو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ